

fjeska. *G. sig till öfver*, berömma sig af; äfv. på ett låtsadt sätt beskärma sig öfver. — *G. ändan, upp*, se *Undångöra, Uppgöra*. — *G. öfver med*, göra slut på, förslösa, t. ex.: *G. öfver med hvad man har*. — *G-s*, v. d. Vara i görningen (se *Görning*). — *Gjörd*, part. pass. *Det är g-t*, det är fullbordadt, verkställt; det är slut, förbi. *Det är g-t med honom*, förbi med honom, han är förlorad, t. ex.: *Om icke detta medel hjälper, så är det g-t med den sjuke. G-t arbete*, ordentligt arbete, som ej behöfver omgöras, t. ex.: *Hvad han gör, är g-t arbete. Hvad som är g-t är g-t*, äfv. *g-t som g-t är*, det kan nu ej mera ändras. *Det är g-t på en dag, för några styfver*, det kan göras på en dag, för några styfver. *Det var g-t på ett ögonblick*, det gjordes, skedde på &c.; var ett ögonblicks verk. *Man får låtsas, som det aldrig vore g-t*, som det aldrig hade skett. *Sagdt som g-t*, uttryck, hvarigenom man tillkännagifver, att något gjordes, såsom det hade blifvit sagdt, beslutadt, öfverenskommet.

GÖRA, n. sing. oböjl. (fam.) Arbete, göromål. *Vara utan g. Hafva mycket g.*

GÖRANDE, n. 4. Handlingen, hvarigenom något göres. Brukas sällan, utom i uttrycket: *G. och låtande*, hvad man gör och låter, d. v. s. handlingssätt i allmänhet, t. ex.: *I allt sitt g. och låtande rätta sig efter hederns föreskrifter*.

GÖRARE, m. 5. Den, som gör. Förekommer icke, utom i uttrycket: *Ej blott hörare, utan g.*, som ej blott hör, utan ock gör hvad som säges, samt för öfrigt i några sammansättningar, såsom: *Välgörare, Undergörare, Beskedliggörare, m. fl.*

GÖRDEL, m. 2. pl. — *dlar*. (af *Gjorda*) Jembred bindel af tyg, hvarmed man för värme skull, eller ock för att sammanhålla kläderna, omsluter midjan af kroppen, och som ofta sam-

manfästes med spänne eller lås. Kallas vanligen *Bälte*, om den är af läder eller skinn.

GÖRDELMAKARE, m. 5. Handverkare, som genom gjutning, smidning och förgyllning tillverkar af messing vissa mindre pjäser.

GÖRLIG, a. 2. Som låter sig göra, som kan göras, verkställas. *Med g-aste första*, så fort som ske kan. — *Syn. Se Möjlig*.

GÖRLIGHET, f. 5. Egenskapen att vara görilig. — *Syn. Se Möjlighet*.

GÖRNING, f. 2. 1) Säges om den förändring, som föregår hos vätskor, då de jäsa. *Vinet är i g.* (Fig.) *Vara i g-en*, vara under arbete. *Saken är nu i g-en*, man arbetar nu derpå, den är under beredning. — *Syn. Jäsning*.

GÖROMÅL, n. 5. Handling, hvarigenom något skall förrättas eller uträttas, som tillhör ens syssla, befattning, tjänst eller verksamhet. *Hafva många g. Vara öfverhoppad af g. En, som har att bestyra en annans g.* — *Syn. Affär, Förrättning, Uträttning, Angelägenhet, Arbete, Syssla, Bestyr*.

GÖS, m. 2. 1) Fisk af Aborrsläktet, 5 till 4 fot lång, grågrön och guldglänsande. *Perca Luciopeca*. — 2) (metallurg.) Ett 6 till 7 alnar långt, trekantigt tackjärnsstycke, hvilket stöpes af hvarje utslag ur masugnen, och begagnas till beredning af stångjern. — 3) (sjöt.) Mindre flagg, som föres i hamn på en kort flaggstång å bogsprötet på örlogsfartyg; äfven såsom lotsflagg, på förtoppen.

GÖTE, n. 4. (myntv.) Form af jern, hvari den för myntning smälta metallmassan gjutes till tunna och breda stänger.

GÖTISK, a. 2. Som tillhör eller har afseende på Göterna. *G-a byggnadskonsten*, den, som herrskade i norra Europa från 13:de århundradet

H.

H, hå, n. 4. 1) Åttonde bokstafven i alfabetet. Uttalas alltid näst före en vokal i början af en stafvelse, t. ex.: *hals, behag, erhålla*. — Deremot är *h* stumt näst framför *j* och *v* i samma stafvelse, t. ex.: *hjelle, hjon, kvalfisk, hvila*. — Se f. ö. bokstäfverna *c, p, r* och *t*. — 2) (i musik) a) Sjunde noten i c-skalan. — b) Namnet på den sträng eller tangent, som anger tonen *h*. — 3) Ljudet, som uppkommer, då bokstafven *h* uttalas eller noten *h* i sång och musik återgifves. — Man säger äfven *h-ljud, h-ton, h-sträng*, o. s. v.

HÅ, sammandraget af *Hafva*.

HA! int. 1) Uttrycker förvåning, harm, förtretelse, hot. *Ha! hvem hade kunnat ana det? Ha, din bof, jag ertappar dig då ändtligen! Ha! det skall du ej hafva gjort för intet*. — 2) Två eller flera gånger upprepadt brukas ordet, för att beteckna skratt, t. ex.: *Ha, ha! så rolig du är! Ha, ha, ha!*

HABIL, -'l, a. 2. (lat. *Habilis*) Skicklig, duglig.

HABILITET, ---ét, f. 5. Skicklighet, duglighet.

HABIT, -'t, m. 5. (lat. *Habitus*) Kläde-
drägt, klädsel.

HABITUEL, ---'ll, a. 2. Genom vana gjord till egen.

HACKA, n. 5. 1) Hugg med en hacka. — 2) (fig. fam., utan plur.) Hackande på någon, beständigt tadel, beständiga anmärkingar rörande ens beteende.

HACK. *I h. och häl*, tätt i hällarna, nära inpå någon, t. ex.: *Han var i h. och häl efter mig, men hann mig icke*.

Anm. Ordet torde böra härledas af det tyska *Hacke*, som äfven betyder den del på strumpe eller skodon, hvilken betäcker hälen.

HACKA, f. 1. I. Redskap att göra jord lucker, utrota ogräs, o. s. v., bestående af en bred hjertformig, fyrkantig, spetsig eller gafvelformig klinga af jern, hvarvid ett träskaft är fastadt.

HACKA, f. 1. II. (fam.) Lågt kort i kortspel.

Anm. Torde möjligen kunna deriveras från det forntyska *Hack* (det yttersta af någonting), bestågtadt med *Hacke* eller, rättare, samma ord med annan slutform. Jfr. *Anm.* under *Hack*.